

mod saadanne netop ofte antyde Svagheden af det, man fremfører. Naar man taler om en Dæmning, og om at man skal vogte sig for, at Bølgerne ikke bryde ind derpaa, kan dette passe ved visse Leiligheder, og det kan undertiden gjøre et storartet, et gribende, ja om jeg saa maa sige, et næsten tragisk Indtryk, men der er andre Leiligheder, hvor det Modsatte bliver Tilfældet, og det forekommer mig, at Ytringer af den Betskaffenhed om nærværende Sag ville komme ind derunder. At tænke sig Sorø Academi som denne faste Dæmning, man vil stille op for at modvirke Bølgerne — ja, Gud hjælpe os! Vi kjende Alle tilstrækkeligt, hvorledes Sorø Academi er blevet behandlet. Det er, saavidt jeg husker, for dette Aar opført med en Indtægt af 270,000 Rd., men deraf tager man 170,000 Rd. til ganske andre og mere forbigaaende Diemed, skjøndt man ganske vist ogsaa tager Noget til Hjælp til Folkeundervisningen. Som Noget, der maaskee kan formindste den ærede Rigsdagsmands Bitterhed ligeoverfor min Haardnakkehed, tør jeg maaskee anføre, at det netop var under mit tidligere Ministerium, at dette skete, og at jeg ingenlunde stillede Banffeligheder derimod, men, tværtimod har troet det onskeligt at benytte disse Midler ogsaa i denne Retning. Ved de andre Stiftelser har der egentlig ikke været noget betydeligt Overskud undtagen netop ved Communitetet; men er man ikke ogsaa gaaet til det, hvor der har været Tale om at gennemføre alle de forskjellige Foretagender, hvortil der igennem lange Tider var fult den allerhøieste Trang, og hvis Gjennemførelse lettedes ved, at der var Midler tilstede hos Communitetet? Maa dette ikke betragtes som et væsentligt Gode? Det maa heller ikke glemmes, at, naar man har saa meget imod, at visse Bestyrelser eller visse Personligheder ere satte i et, vist nærmere Forhold til disse Fonds, saa er Forholdet ingenlunde saaledes, som det her er blevet fremsat; thi til Syvende og sidst er det dog den vedkommende Minister, som har Afgjørelsen, ligesom det ogsaa er ham, der staaer som ansvarlig, overfor Rigsdagen. At disse Melleminstanser, om man vil kalde dem saa, ere tilstede og tværtigt bestrebe sig

for at varetage de vedkommende Fonds Lær, er dog sandelig ingenlunde til Glæde, men det har tværtimod bidraget Meget til, at der i Aarenes Løb har kunnet opsamles, hvad der nu bruges til at afhjælpe forskjellige Krav, og det vilde ellers ikke have været tilstede. Netop fordi det forholder sig saaledes, maa jeg være imod en Forandring, samt ligeledes, fordi jeg paa den anden Side, nægtet Alt, hvad jeg har hørt, ikke har kunnet finde, at der derved vilde opnaaes noget som helst Væsentligt. Hvad det skulde være, veed jeg sandelig ikke, og jeg vil spørge den ærede Forslagsstiller, om han kan paavise Noget i saa Henseende. Det kan dog ikke være hans alvorlige Mening at ville sige, at der mangler Klarhed i Forholdet. Du gode Gud! Der er jo dog den fuldstændigste Klarhed. Hvad enten man vil gennemlæse det ærede Medlems lange Forslag eller Ministerens Forslag — forresten ere de omtrent lige lange —, holder jeg mig overbevist om, at man kommer til et saa klart og fuldstændigt Resultat, som paa nogen Maade kan naaes, men lader os dog være enige om, at dette er et temmelig underordnet Hensyn. Med Hensyn til de særlige Udgifter tror jeg vel, at, hvad der er indvendt, med Føie kunde gjøres gjældende ligeoverfor tidligere Forhold; men der er i den senere Tid foregaaet saadanne Forandringer, at disse Udgifter nu ere forholdsvis ringe, og de ville da ogsaa ved Indførelsen af den foreslaaede Forandring stige op igjen i andre Stiftelser med lige saa store eller dog ialfald med lignende Beløb, for ikke at tale om, hvad der midlertidigt vil blive anvendt. Dette Punkt kan altsaa heller ikke være afgjørende overfor nogenlunde alvorlige Betænkkeligheder. Endelig er der det sidste Punkt, nemlig at man ikke skulde have Naadighed over Midlerne, men dertil maa jeg sige, at Folkethinget, saaledes som Sagen nu er stillet, har al mulig Naadighed over dem. Man gaaer ud fra, at Folkethinget og Rigsdagen i det Hele vil tage et væsentligt Hensyn til, at der til disse gamle Fonds og Stiftelser, som længe have bestaaet, og som have virket til megen Nytte, og til hvilke der er knyttet Bestræbelser fra mange Privates Side paa den Maade, at, der til disse Pri-